

MENKUL SERMAYE İRADI ELDE EDEN MÜKELLEFLER İÇİN VERGİ REHBERİ

Ayrıntılı Bilgi İçin;

www.gib.gov.tr

Bu Rehber, yayım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Mevzuat bilgilerine ve güncel haberlere, Başkanlığımız;

- İnternet sayfasından,
- Doğrulanmış ve resmi sosyal medya hesaplarından,
- e-Posta bilgilendirme sisteminden,

ulaşabilirsiniz.

**2021 Yılına Ait
Beyannamenizi
1-31 Mart 2022
Tarihleri Arasında
Hazır Beyan Sisteminden
Vermeyi Unutmayınız.**

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Şubat / 2022

Yayın No: 416

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	5
1. MENKUL SERMAYE İRADI SAYILAN GELİRLER.....	5
2. MENKUL SERMAYE İRATLARININ YILLIK BEYANNAME İLE BEYAN EDİLMESİ.....	7
2.1. Tutarı Ne Olursa Olsun Beyan Edilmeyecek Menkul Sermaye İratları.....	7
2.2. 2.800 TL'lik Tutarı Aşması Halinde Beyan Edilecek Menkul Sermaye İratları.....	8
2.3. 53.000 TL'lik Tutarı Aşması Halinde Beyan Edilecek Menkul Sermaye İratları.....	9
2.4. Defter Tutmaya Mecbur Olan Mükelleflerin Menkul Sermaye İratlarına Ait Kayıtlar.....	10
3. İNDİRİM ORANI UYGULANARAK BEYAN EDİLECEK MENKUL SERMAYE İRATLARI.....	10
4. DEVLET TAHVİLİ, HAZİNE BONOSU VE EUROBONDLARDAN ELDE EDİLEN GELİRLER.....	11
4.1. Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu (TL cinsinden) Faiz Geliri.....	11
4.2. Devlet Tahvili ve Hazine Bonosu (Dövizde, altına veya başka bir değere endeksli) Faiz Geliri.....	11
4.3. Eurobond Faiz Geliri.....	12
5. ÖZEL SEKTÖR TAHVİLLERİ VE KİRA SERTİFİKALARINDAN ELDE EDİLEN GELİRLER.....	12
6. KAR PAYLARININ VERGİLENDİRİLMESİ.....	12

İÇİNDEKİLER

7. YURT DIŞINDA YAŞAYAN TÜRK VATANDAŞLARININ ELDE ETTİĞİ MENKUL SERMAYE İRATLARININ BEYANI.....	14
8. AİLE BİREYLERİ İLE KÜÇÜKLERİN, KISITLILARIN VE MÜMEYYİZ OLMAYANLARIN DURUMU.....	14
9. YILLIK BEYANNAMEYE DÂHİL EDİLEN KAZANÇ VE İRATLARDAN YAPILACAK İNDİRİMLER.....	15
10. BEYANNAMENİN VERİLME ZAMANI VE YERİ.....	17
11. HAZIR BEYAN SİSTEMİ.....	17
12. 2021 TAKVİM YILI GELİRLERİNE UYGULANACAK VERGİ TARİFESİ.....	19
13. KESİLEN VERGİLERİN MAHSUBU VE İADESİ.....	19
14. VERGİNİN ÖDENME ZAMANI VE YERİ.....	21
15. MENKUL SERMAYE İRATLARININ BEYAN DURUMUNA İLİŞKİN ÖZET TABLO.....	23
16. KONUYA İLİŞKİN ÖRNEKLER.....	25

GİRİŞ

Bu Rehber, 2021 yılında menkul sermaye iradı elde eden gerçek kişilere yönelik olarak hazırlanmıştır. Rehberde, gerçek kişilerce elde edilen menkul sermaye iratlarının beyan edilip edilmeyeceği, beyan edilmesi durumunda hangi şartlar altında beyan edileceği, beyannamenin verilme zamanı ve verginin ödenmesi konularında bilgiler yer almaktadır.

Rehberde, 01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilen tahvil/bonolar ile bu tarihten önce iktisap edilen menkul kıymetlerden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik açıklamalara da yer verilmiştir.

01/01/2006 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 67'inci madde ile getirilen kaynakta kesinti esasına dayalı vergileme rejimi hakkında daha ayrıntılı bilgi için Başkanlığımız internet sayfasında (www.gib.gov.tr) yer alan "G.V.K. Geçici 67'inci Madde Uygulaması İle İlgili Olarak Gerçek Kişilere Yönelik Vergi Rehberi" ne bakınız.

1. MENKUL SERMAYE İRADI SAYILAN GELİRLER

Sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkil sermaye dolayısıyla elde ettiği kar payı, faiz, kira ve benzeri iratlar menkul sermaye iradıdır.

Aşağıda yazılı gelirler menkul sermaye iradı sayılmaktadır:

- Her türlü hisse senetlerinin kar payları (temettü gelirleri),
- İştirak hisselerinden doğan kazançlar (Limited şirket ortaklarının, iş ortaklıkları ortaklarının ve komanditerlerin kar payları ile kooperatiflerin dağıttıkları kazançlar),
- Kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kar payları,

- Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizleri ile diğer her türlü tahvil ve bono faizleri (Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetler ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından sağlanan gelirler dâhil olmak üzere),
- Her türlü alacak faizleri,
- Mevduat faizleri,
- Hisse senetleri ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponlarının satışından elde edilen bedeller,
- İştirak hisselerinin sahibi adına henüz tahakkuk etmemiş kar paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlar,
- Her çeşit senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri,
- Faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kar payları ile kar ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kar payları ve katılım bankalarınca kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları (Menkul kıymetler yatırım fonlarının katılma belgelerine ödenen kar payları dahil),
- Menkul kıymetlerin geri alım veya satım taahhüdü ile iktisap veya elden çıkarılması karşılığında sağlanan menfaatler (Repo gelirleri),
- Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile sigorta ve emeklilik şirketleri tarafından ayrılmalar nedeniyle yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları,
- Bireysel emeklilik sisteminden ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları,

- Yukarıda sayılanlar dışında Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre ihraç edilen her türlü sermaye piyasası aracından elde edilen kar payı, faiz, kira vb. gelirler.

Yukarıda yazılı iratlar, bunları elde eden sermaye sahibinin ticari faaliyetine bağlı bulunduğu takdirde, ticari kazancın tespitinde nazara alınır.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 76'ncı maddesine göre; menkul kıymetin kuponlu veya kuponsuz olarak satılması, iştirak hisselerinin devir ve temlik, menkul kıymetler ile iştirak hisselerinin tamamen veya kısmen itfa olunması karşılığında alınan paralarla itfa dolayısıyla verilen ikramiyeler menkul sermaye iradı sayılmaz.

2. MENKUL SERMAYE İRATLARININ YILLIK BEYANNAME İLE BEYAN EDİLMESİ

Gerçek kişilerce **2021** yılında elde edilen menkul sermaye iratlarının bir kısmı beyan edilecek gelir toplamının **53.000 TL**'yi (2022 yılı için 70.000 TL) aşması halinde, bir kısmı ise vergi kesintisine ve istisnaya tabi olmadıkları için **2.800 TL**'yi (2022 yılı için 3.800 TL) aşması halinde yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

Menkul sermaye iratlarının yıllık beyanname ile beyan edilip edilmeyeceğine ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

2.1. Tutarı Ne Olursa Olsun Beyan Edilmeyecek Menkul Sermaye İratları

Aşağıda sayılan menkul sermaye iratları tutarı ne olursa olsun beyan edilmez ve diğer gelirler nedeniyle verilen beyannameye de dâhil edilmez:

1. Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67'inci maddesi kapsamında vergi kesintisine tabi tutulmuş olan; (Ticari kazançla ilişkisi olmaması şartıyla)

- Mevduat faizleri,
- Katılım Bankalarının kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları,
- Repo gelirleri,
- Menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarından elde edilen gelirler.

2. 10/07/2001 tarihinden önce kurulmuş olanlar hariç olmak üzere tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından ayrılmalar nedeniyle yapılan ödemelerin ve bireysel emeklilik sisteminden ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları.

3. Kurumlar vergisi mükelleflerince 31/12/1998 ve daha önceki tarihlerde sona eren hesap dönemlerinde elde edilen kazançların dağıtımı halinde, gerçek kişilerce elde edilen kar payları.

4. Kurumların karlarını sermayeye eklemek suretiyle gerçekleştirdikleri kar dağıtım işlemlerinde gerçek kişi ortaklarca elde edilen kar payları.

2.2. 2.800 TL'lik Tutarı Aşması Halinde Beyan Edilecek Menkul Sermaye İratları

Türkiye'de vergi kesintisine tabi olmayan ve istisna uygulanmayan aşağıda belirtilen menkul sermaye iratları **2.800 TL**'lik tutarı aşması halinde yıllık beyanname ile beyan edileceklerdir:

1. Kıyı bankacılığından (off-shore bankacılık) elde edilen faiz gelirleri,
2. Hisse senetleri ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponlarının satışından elde edilen bedeller (01/01/2006 tarihinden önce ihraç/iktisap edilenler),

3. İştirak hisselerinin sahibi adına henüz tahakkuk etmemiş kar paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlar,
4. Her çeşit senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri,
5. Yurt dışından elde edilen diğer menkul sermaye iratları (faiz, repo, kar payı vb.),
6. Her türlü alacak faizleri.

Burada bahsedilen **2.800 TL**'lik tutar bir istisna olmayıp, gelirin beyan edilip edilmeyeceğinin tespitinde dikkate alınacak bir haddedir. Buna göre, menkul sermaye iradı olarak elde edilen gelir **2.800 TL**'yi aşıyorsa elde edilen gelirin tamamı beyan edilecektir.

Bu had yukarıda belirtilen gelirlerin her biri için ayrı ayrı uygulanmayacak olup, bu gelirler ile vergi kesintisine tabi olmayan ve istisna uygulanmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarının toplam tutarı dikkate alınarak hesaplanacaktır.

2.3. 53.000 TL'lik Tutarı Aşması Halinde Beyan Edilecek Menkul Sermaye İratları

Elde edilen gelirin **53.000 TL**'yi aşması halinde aşağıdaki gelirlerin tamamı yıllık beyanname ile beyan edilecektir:

1. 01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan her çeşit tahvil ve hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden elde edilen gelirler,
2. Tam mükellef kurumlar tarafından yurtdışında ihraç edilen tahviller ile tam mükellef varlık kiralama şirketleri tarafından yurtdışında ihraç edilen kira sertifikalarından sağlanan gelirler,

3. Tam mükellef kurumlardan elde edilen kar payları.

Menkul sermaye iratları toplamının **53.000 TL**'yi aşıp aşmadığının tespitinde, indirim oranı ve istisna uygulanabilecek menkul sermaye iratlarının, indirim oranı ve istisna uygulandıktan sonra kalan kısımlarının dikkate alınması gerekmektedir.

01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan devlet tahvili ve hazine bonolarından elde edilen gelirlere ilişkin Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 59'uncu maddesinde yer alan istisna uygulaması 31/12/2007 tarihinde son bulduğundan, 01/01/2008 tarihinden itibaren bu kıymetlerin faiz gelirleri ve elden çıkarılması dolayısıyla elde edilen gelirler ile ilgili olarak istisna uygulaması söz konusu değildir.

2.4. Defter Tutmaya Mecbur Olan Mükelleflerin Menkul Sermaye İratlarına Ait Kayıtlar

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre defter tutmaya mecbur olan gerçek kişi mükelleflerin, gelir vergisine tabi menkul sermaye iratları ve bunlara müteallik giderleri, diğer kazançlarını tespit için tuttuğu hesaplarla karıştırılmadan ve onlarla birleştirilmeden, defter-i kebir veya işletme hesabının veya serbest meslek kazanç defterinin ayrı bir sayfasına veya ayrı bir deftere veyahut bir cetvele ayrı ayrı kaydetmesi gerekmektedir.

3. İNDİRİM ORANI UYGULANARAK BEYAN EDİLECEK MENKUL SERMAYE İRATLARI

Gelir Vergisi Kanunu'nda bazı menkul sermaye iratlarının enflasyondan arındırıldıktan sonra kalan tutarlarının vergilendirilmesi öngörülmüştür.

Enflasyondan arındırmaya ilişkin indirim oranı **2021** yılı için **% 2,17** olarak belirlenmiştir.

İndirim oranının birden büyük çıkması dolayısıyla, 2021 takvim yılında

elde edilen menkul sermaye iratlarından, 01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan ve Gelir Vergisi Kanunu'nun 75'inci maddesinin ikinci fıkrasının (5) numaralı bendinde sayılan her nevi tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetler ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından sağlanan gelirler beyan edilmeyecektir.

4. DEVLET TAHVİLİ, HAZİNE BONOSU VE EUROBONDLARDAN ELDE EDİLEN GELİRLER

4.1. Devlet Tahvili ve Hazine Bonusu (TL cinsinden) Faiz Geliri

İHRAÇ TARİHİ

01/01/2006 tarihinden önce

İndirim oranının birden büyük olması nedeniyle beyan edilmeyecektir.

01/01/2006 tarihinden sonra

Geçici 67'inci madde kapsamında tevkifata tabi olduğundan beyan edilmeyecektir.

4.2. Devlet Tahvili ve Hazine Bonusu (Dövizde, altına veya başka bir değere endeksli) Faiz Geliri

İHRAÇ TARİHİ

01/01/2006 tarihinden önce

53.000 TL'yi aşılırsa beyan edilecektir.

01/01/2006 tarihinden sonra

Geçici 67'inci madde kapsamında tevkifata tabi olduğundan beyan edilmeyecektir.

4.3. Eurobond Faiz Geliri

Vergi uygulaması bakımından devlet tahvili ve hazine bonusu gibi değerlendirilmekle birlikte Eurobondlar geçici 67'inci madde kapsamında değildir. Dolayısıyla ihraç tarihine bakılmaksızın 2021 yılında elde edilen ve **53.000 TL**'yi aşan Eurobond faiz gelirleri beyan edilecektir.

5. ÖZEL SEKTÖR TAHVİLLERİ VE KİRA SERTİFİKALARINDAN ELDE EDİLEN GELİRLER

Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesi kapsamında tevkifata tabi tutulan tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahviller ile tam mükellef varlık kiralama şirketleri tarafından yurt dışında ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen faiz gelirleri 20/3/2019 tarihli ve 842 sayılı Cumhurbaşkanı Kararına istinaden vadelere göre %0, %3 ve %7; 01/01/2006 tarihinden önce ihracı gerçekleştirilen diğer özel sektör tahvillerinden elde edilen faiz gelirleri ise %10 oranında tevkifata tabi tutulmaktadır.

2021 yılında elde edilen ve **53.000 TL**'yi aşan tevkifata tabi tutulmuş söz konusu faiz gelirleri beyan edilecektir.

Kira sertifikaları dâhil olmak üzere 01/01/2006 tarihinden sonra yurt içinde ihraç edilen tüm özel sektör tahvillerinden elde edilen faiz gelirleri ise geçici 67'inci madde kapsamında vergilendirilmekte olup, bu gelirler için beyanname verilmeyecektir.

6. KAR PAYLARININ VERGİLENDİRİLMESİ

Gerçek kişilerce, tam mükellef kurumlardan elde edilen ve Gelir Vergisi Kanunu kapsamında kar payı sayılan gelirler aşağıdaki gibidir:

- Her türlü hisse senetlerinin kar payları,
- İştirak hisselerinden doğan kazançlar,

- Kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kar payları. (Yönetim ve denetim kurulları başkanı ve üleriyle tasfiye memurlarına bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler ücret sayılır.)

Tam mükellef kurumlardan elde edilen ve yukarıda sayılan kar paylarının yarısı gelir vergisinden istisna olup, kalan tutar vergiye tabi gelir olarak dikkate alınacaktır. Beyana tabi başka gelirlerin bulunmaması halinde, vergiye tabi gelir **53.000 TL**'yi aşıyor ise beyan edilecektir.

Beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, karın dağıtımı aşamasında yapılan %15 (4936 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla 21 Aralık 2021 tarihinden itibaren uygulanmak üzere %10) oranındaki vergi kesintisinin tamamı (istisnaya isabet eden kısım dâhil) mahsup edilecek olup, mahsup sonrası kalan tutar genel hükümler çerçevesinde red ve iade edilecektir.

Kurumların 31/12/1998 ve daha önceki tarihlerde sona eren hesap dönemlerinde elde ettikleri kazançlarını dağıtmaları halinde, gerçek kişilerce elde edilen bu kar payları, tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir.

01/01/1999 – 31/12/2002 tarihleri arasında sona eren hesap dönemlerine ilişkin olup, kurumlar vergisinden istisna edilmiş kazançlar ile Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 61'inci maddesi kapsamında vergi kesintine tabi tutulmuş olan yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançların dağıtılması halinde, gerçek kişilerce elde edilen kar paylarının net tutarına elde edilen kar payının 1/9'u eklendikten sonra bulunan tutarın yarısı vergiye tabi gelir olarak dikkate alınacaktır. Beyan edilen tutarın 1/5'lik kısmı hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.

Menkul sermaye iratlarına ilişkin bildirim doldurulurken, sadece adi komandit şirketlerin komanditer ortakları, limited şirket ortakları ve anonim şirketlerin kurucu ortakları ile yönetim kurulu üyesi ortakları ödemiş oldukları Bağ-Kur primlerini elde edilen menkul sermaye iradı tutarıyla sınırlı olmak üzere indirebileceklerdir.

7. YURT DIŞINDA YAŞAYAN TÜRİK VATANDAŞLARININ ELDE ETTİĞİ MENKUL SERMAYE İRATLARININ BEYANI

Çalıőma veya oturma izni olarak altı aydan fazla bir süre yurt dışında yaşayan Türk vatandaşları, Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlar bakımından dar mükellefiyet esasında vergilendirilmektedir. Dar mükellefiyet esasında vergilendirilecek söz konusu vatandaşlarımızın, Türkiye’de elde ettiği gelirin tamamının tevkif suretiyle vergilendirilmiő menkul sermaye iratlarından ibaret olması halinde bu gelir için beyanname verilmeyecektir.

Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşları dahil dar mükellefiyete tabi olanlar, Türkiye’de elde ettikleri vergi kesintisine tabi tutulmamıő menkul sermaye iratlarının tamamını, elde etme tarihinden itibaren 15 gün içinde münferit beyanname ile bildirecek ve vergisini de aynı süre içerisinde ödeyeceklerdir.

Gelir Vergisi Kanunu’nun 3’üncü maddesine göre, resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye’de bulunan teőekkül ve teőebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese, teőekkül ve teőebbüslerin iőleri dolayısıyla yabancı memleketlerde oturan Türk vatandaşları tam mükellef sayılarak tam mükellefiyet esaslarına göre vergilendirilirler.

8. AİLE BİREYLERİ İLE KÜÇÜKLERİN, KISITLILARIN VE MÜMEYYİZ OLMAYANLARIN DURUMU

Menkul sermaye iradı elde eden aile bireylerinin (eő ve çocuk) beyanname verip vermeyeceği, aile bireylerinin her birinin, kendi nam ve hesaplarına elde ettikleri gelirleri önceki bölümlerde yapılan açıklamalar çerçevesinde değerlendirmeleri ile belirlenecektir.

Beyan edilmesi gereken gelirler için aile bireylerinin kendi adlarına ayrı ayrı beyanname vermeleri gerekmektedir. Verilecek olan beyanname, geliri elde eden aile bireyi adına düzenlenerek imzalanacaktır.

Beyanname vermek zorunda olan kiőinin küçük veya kısıtlı olması ya da mümeyyiz olmaması hallerinde beyanname, yine geliri elde eden adına

düzenlenmekle birlikte, bu kişiler adına veli, vasi veya bu kişileri temsile yetkili kayyım tarafından imzalanacak ve hangi sıfatla imzalandığı beyannamede belirtilecektir.

9. YILLIK BEYANNAMEYE DÂHİL EDİLEN KAZANÇ VE İRATLARDAN YAPILACAK İNDİRİMLER

Yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlere ilişkin indirimler Gelir Vergisi Kanunu'nun 89'uncu maddesi ile diğer kanunlarda belirtilmiştir. Gelir vergisi matrahının tespitinde gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlere aşağıda belirtilen indirimlerin yapılabilmesi için yıllık beyanname ile bildirilecek bir gelirin bulunması ve yapılacak indirimlerin ilgili mevzuatta belirtilen şartları taşınması gerekmektedir.

Menkul sermaye iratlarından indirim konusu yapılabilecek hususlar şunlardır:

- Hayat/şahıs sigorta primleri,
- Eğitim ve sağlık harcamaları,
- Beyan edilecek gelirden sınırlı olarak indirilebilecek bağış ve yardımlar ile tamamı indirilebilecek bağış ve yardımlar,
- Sponsorluk harcamaları,
- Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına makbuz karşılığı yapılan aynı ve nakdi bağışlar,
- İktisadi işletmeler hariç, Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımlar,
- Bireysel katılım yatırımcısı indirimi,
- Diğer kanunlara göre tamamı indirilecek bazı bağış ve yardımlar;

- 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'na göre yapılan bağış ve yardımlar,
- 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun'a göre yapılan bağış ve yardımlar,
- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na göre yapılan bağış ve yardımlar,
- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'na göre yapılan bağış ve yardımlar,
- 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu'na göre yapılan bağış ve yardımlar,
- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'na göre bağış ve yardımlar,
- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na göre yapılan bağış ve yardımlar,
- 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu'na göre yapılan bağış ve yardımlar,
- 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun'a göre yapılan bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları,
- 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'a göre yapılan bağış ve yardımlar.

Bağış ve yardımın nakden yapılmaması halinde, bağışlanan veya yardımın konusunu teşkil eden mal veya hakkın varsa mukayyet değeri, yoksa Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre Takdir Komisyonunca tespit edilecek değeri esas alınır.

10. BEYANNAMENİN VERİLME ZAMANI VE YERİ

2021 yılında elde edilen beyana tabi menkul sermaye iratlarının, Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi ile **1–31 Mart 2022** tarihleri arasında beyan edilmesi gerekmektedir.

Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi,

- Hazır Beyan Sistemi aracılığıyla internet ortamında,
- Bağlı bulunulan (ikametgahın bulunduğu yer vergi dairesi) vergi dairesine kağıt ortamında,
- 3568 sayılı Kanun gereği elektronik beyanname gönderme aracılık yetkisi almış meslek mensupları ile elektronik beyanname aracılık sözleşmesi imzalanarak e-Beyanname sisteminden,

verilebilir.

Ayrıca, bu mükelleflerin takvim yılı içinde;

- Memleketi terk etmesi halinde, memleketi terkten önceki 15 gün içinde,
- Ölümü halinde, ölüm tarihinden itibaren 4 ay içinde vefat eden kişi namına varislerce,

Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi ile beyanda bulunulması gerekmektedir.

11. HAZIR BEYAN SİSTEMİ

Beyana tabi gelirleri sadece **menkul sermaye iradı**, gayrimenkul sermaye iradı (kira geliri), ücret ile diğer kazanç ve irat gelirlerini **ayrı veya birlikte** elde eden mükellefler, bu gelirlerine ilişkin beyannamelerini Başkanlığımız tarafından önceden hazırlanarak mükelleflerin onayına sunduğu, kullanımı kolay ve hızlı bir sistem olan Hazır Beyan Sistemi üzerinden verebilirler.

Bu sistemden, sadece menkul sermaye iradı, kira, ücret veya diğer kazanç ve irat geliri elde eden mükellefler yararlanabilecektir.

Hazır Beyan Sistemine ve detaylı bilgiye Gelir İdaresi Başkanlığı'nın www.gib.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Hazır Beyan Sistemine;

- <https://hazirbeyan.gib.gov.tr> adresinden (Kullanıcı girişi veya e-Devlet Yöntemi ile giriş, Yabancı kimlik numarası ile giriş),
- İnteraktif Vergi Dairesinden,
- İnternet Vergi Dairesinden,

7 gün 24 saat giriş yapılabilir.

Yurtdışında yaşayan ve hazır beyan sistemi üzerinden beyanname vermek isteyen, T.C. vatandaşları, mavi kartlılar, yabancı kimlik numarası sahibi yabancılar, Dış Temsilciliklerimizden e-Devlet şifresi alabilirler.

Sistem üzerinden hazırlanan menkul sermaye iratlarınıza yönelik beyanname elektronik ortamda onaylandığı anda, şahıs adına vergi dairesinde mükellefiyet tesisi ve vergi tahakkuku işlemleri otomatik olarak gerçekleştirilmektedir.

12. 2021 TAKVİM YILI GELİRLERİNE UYGULANACAK VERGİ TARİFESİ

Gelir Vergisi Kanunu'na göre 2021 yılında elde edilen ve yıllık beyanname ile beyan edilen gelir toplamına aşağıda yer alan vergi tarifesi uygulanarak gelir vergisi hesaplanır.

Gelir vergisine tabi gelirler;	
24.000 TL'ye kadar	%15
53.000 TL'nin 24.000 TL'si için 3.600 TL, fazlası	%20
130.000 TL'nin 53.000 TL'si için 9.400 TL (ücret gelirlerinde 190.000 TL'nin 53.000 TL'si için 9.400 TL), fazlası	%27
650.000 TL'nin 130.000 TL'si için 30.190 TL (ücret gelirlerinde 650.000 TL'nin 190.000 TL'si için 46.390 TL), fazlası	%35
650.000 TL'den fazlasının 650.000 TL'si için 212.190 TL (ücret gelirlerinde 650.000 TL'den fazlasının 650.000 TL'si için 207.390 TL), fazlası	%40
oranında vergilendirilir.	

2022 takvim yılı gelirlerinin vergilendirilmesinde esas alınacak vergi tarifesi, 317 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile belirlenmiştir.

13. KESİLEN VERGİLERİN MAHSUBU VE İADESİ

Beyannamede gösterilen gelire dâhil kazanç ve iratlardan Gelir Vergisi Kanunu'na göre kesilmiş bulunan vergiler, beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilebilir, mahsubu yapılan miktar gelir vergisinden fazla olursa aradaki fark vergi dairesince mükellefe bildirilir ve mükellefin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatı üzerine kendisine red ve iade edilir.

Kar paylarının beyan edilmesi durumunda ise, beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, kar paylarının dağıtım aşamasında kurum bünyesinde yapılan vergi kesintisinin tamamı mahsup edilecektir.

Tevkif yoluyla kesilen vergilerin yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsubu ve kalan kısmın iadesine ilişkin düzenlemeler 252 ve 315 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğler'inde yer almaktadır.

Bu kapsamda, menkul sermaye iradı elde edenler nakden iade taleplerini İnternet Vergi Dairesi üzerinden elektronik ortamda, 429 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ekindeki iade talep dilekçesi (1A) ile yapması gerekmektedir.

Tevkif yoluyla kesilen vergilere ilişkin nakden iade edilecek tutarın **50.000 TL**'yi (2022 takvim yılı için 68.000 TL) geçmemesi halinde iade talebi, iade talep dilekçesi (1A) ile birlikte, menkul sermaye iradı elde edenler için vergi kesintisinin yapıldığını gösteren belgenin onaylı örneğini ekleyerek, belgelerinin ibraz etmesi kaydıyla inceleme raporu ve teminat aranmaksızın yerine getirilir.

Nakden yapılacak iade taleplerinin 50.000 TL'yi (2022 takvim yılı için 68.000 TL) aşması halinde, 50.000 TL'yi (2022 takvim yılı için 68.000 TL) aşan kısım Vergi Usul Kanununa göre vergi inceleme yetkisi bulunanlarca yapılacak inceleme sonucunda düzenlenecek vergi inceleme raporuna göre iade edilir.

Nakden iade talebinin 500.000 TL'ye (2022 takvim yılı için 681.000 TL) kadar olan kısmı mükellefle süresinde tam tasdik sözleşmesi düzenlemiş yeminli mali müşavirce düzenlenecek tam tasdik raporu uyarınca iade edilebilir. İade talebinin 500.000 TL'yi (2022 takvim yılı için 681.000 TL) aşan kısmının iadesi her hâlükârda vergi inceleme raporu sonucuna göre yerine getirilir.

429 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ve 99 Seri No.lu Gelir Vergisi Sirküleri ile vergi kanunları gereği iade hakkı doğuran işlemler nedeniyle nakden veya mahsuben talep edilecek iadelere ilişkin başvuru dilekçeleri ve bilgi girişleri, İnternet Vergi Dairesindeki "Gelir/Kurumlar Vergisi İade İşlemleri " bölümünden alınmaktadır.

Beyannamelerini elektronik ortamda vermek zorunda olan gelir vergisi mükellefleri ile kurumlar vergisi mükelleflerinin 2015 ve izleyen vergilendirme dönemlerine yönelik iade talepleri “Gelir ve Kurumlar Vergisi Standart İade Sistemi (GEKSİS)” kullanılmak suretiyle yapılmaktadır. 2015 vergilendirme dönemi öncesi gerçekleşen iade hakkı doğuran işlemlere yönelik iade taleplerinde ise eski uygulama geçerli olacaktır.

Kazançları ücret, menkul sermaye iradı, gayrimenkul sermaye iradı, diğer kazanç ve iratlardan ibaret olup 0012 kodundan (Hazır Beyan Sistemi) beyanname veren mükellefler isterlerse GEKSİS girişi yaparak standart 1A-Gelir/Kurumlar Vergisi iade talep dilekçesi verip iade talebinde bulunabilirler. Beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu olmayan bu mükellefler iadelerini kâğıt ortamında vergi dairesine dilekçe vererek de talep edebilirler.

Gelir ve Kurumlar Vergisi Standart İade Sisteminde iadeye esas alınacak GEKSİS Kontrol Raporunun oluşabilmesi için iade talep eden mükellefler tarafından “Gelir/Kurumlar Vergisi İade Talebi Girişi (GEKSİS)” yapılmalı ve iade talep dilekçesi (1A) verilmelidir. İade talepleri, İnternet Vergi Dairesi şifresi kullanılmak suretiyle mükellefler veya mükelleflerce yetkilendirilecek serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir vasıtası ile elektronik ortamda gönderilebilir.

Ayrıntılı açıklamaların yer aldığı Gelir/Kurumlar Vergisi İade Talebi Girişi Kılavuzu ve Sık Sorulan Sorulara https://intvrg.gib.gov.tr/GEKSIS_klavuz.pdf adresinden ulaşılabilir.

14. VERGİNİN ÖDENME ZAMANI VE YERİ

2021 yılında elde edilen menkul sermaye iratlarına ilişkin olarak verilecek Yıllık Gelir Vergisi Beyannameleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin, **2022** yılının **Mart ve Temmuz** aylarında **iki eşit taksit** olmak üzere;

- Birinci taksitin damga vergisi ile birlikte **31 Mart 2022** tarihine kadar,
- İkinci taksitin ise **1 Ağustos 2022** (31 Temmuz 2022 resmi tatile rastladığından) tarihine kadar,

ödenmesi gerekmektedir.

Memleketi terk ve ölüm gibi mükellefiyetin kalkmasını gerektiren durumlarda, beyan üzerine tarh edilen vergiler beyanname verme süreleri içinde ödenecektir.

Ödemeler;

- Başkanlığımıza ait www.gib.gov.tr internet sitesi (İnteraktif Vergi Dairesi ve GİB Mobil Uygulaması) üzerinden;
 - Anlaşmalı bankaların kredi kartları ile
 - Anlaşmalı bankaların banka kartları veya banka hesabından,
 - Yabancı ülkede faaliyet gösteren bankaların; kredi kartları, banka kartları ve diğer ödeme yöntemleri ile
- Anlaşmalı bankaların;
 - Şubelerinden,
 - Alternatif ödeme kanallarından (İnternet Bankacılığı, Telefon Bankacılığı, Mobil Bankacılık vb.),
- PTT işyerlerinden,
- Tüm vergi dairelerinden,

yapılabilmektedir.

15. MENKUL SERMAYE İRATLARININ BEYAN DURUMUNA İLİŞKİN ÖZET TABLO

Aşağıdaki tablo, mükelleflerin menkul sermaye iratları dışında, beyanı gereken başka gelirlerinin olmadığı varsayılarak hazırlanmıştır. Menkul sermaye iradından başka gelirlerin de olması durumunda Gelir Vergisi Kanunu'nun 85 ve 86'ncı maddelerinde yer alan gelirin toplanması ve beyanı ile toplama yapılmayan haller hükümlerine uygun olarak işlem yapılması gerekmektedir.

MENKUL SERMAYE İRADININ TÜRÜ	BEYAN DURUMU	ÖZELLİKLERİ
Mevduat faizleri	Beyan Dışı	Vergi kesintisine tabi tutulmuştur. Tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyeceklerdir.
Katılım Bankalarının Ödenen Kar Payları	Beyan Dışı	
Repo Gelirleri	Beyan Dışı	
01/01/2006 tarihinden itibaren ihraç edilen Devlet tahvili ve Hazine bonolarının faiz gelirleri	Beyan Dışı	
01/01/2006 tarihinden itibaren yurt içinde ihraç edilen özel sektör tahvillerinin faiz gelirleri (Yurt içinde ihraç edilen kira sertifikaları dahil)	Beyan Dışı	
10/07/2001 tarihinden önce kurulanlar hariç olmak üzere tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları	Beyan Dışı	Tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyeceklerdir.
Bireysel emeklilik sisteminden ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarları	Beyan Dışı	Tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyeceklerdir.
Kurumların karlarını sermayeye eklemek suretiyle gerçekleştirdikleri kar dağıtım işlemlerinde gerçek kişi ortaklarca elde edilen kar payları	Beyan Dışı	Tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyeceklerdir.
Kurumlar vergisi mükelleflerince 31/12/1998 ve daha önceki tarihlerde sona eren hesap dönemlerinde elde edilen kazançların dağıtım halinde, gerçek kişilerce elde edilen kar payları	Beyan Dışı	İstisna

16. KONUYA İLİŞKİN ÖRNEKLER

Örnek 1: 01/01/2006 Tarihinden Önce TL Cinsinden İhraç Edilen Devlet Tahvili Faiz Gelirinin Beyanı

Mükellef (A), 2021 yılında, 01/01/2006 tarihinden önce TL cinsinden ihraç edilmiş olan Devlet tahvilinden brüt 84.000 TL tutarında faiz geliri elde etmiştir.

İndirim oranının birden büyük olması dolayısıyla Mükellef (A) tarafından 01/01/2006 tarihinden önce TL cinsinden ihraç edilmiş olan Devlet tahvilinden 2021 yılında elde edilen faiz geliri beyan edilmeyecektir.

Örnek 2: Alacak Faizi ve Kar Paylarının Beyanı

Mükellef (B), 2021 yılında 24.000 TL alacak faizi ve net 71.400 TL de tam mükellef bir kurumdan kar payı elde etmiştir. Kar payından %15 oranında 12.600 TL tevkifat yapılmıştır. (Kurumun kar payını 21/12/2021 tarihinden önce dağıttığı ve kar dağıtımına bağlı tevkifatın bu tarihten önce yapıldığı varsayılmıştır.)

Brüt kar payı tutarı: $71.400 / 0,85 = 84.000$ TL

Bu durumda, mükellefin beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

GVK'nun 86/1-d maddesine göre kesinti ve istisna uygulamasına tabi olmayan menkul sermaye iradı toplamının 2021 yılı için 2.800 TL'yi aşmaması halinde beyan edilmemesi gerekmektedir. Örnekte 24.000 TL alacak faizi kesinti ve istisna uygulanmayan bir gelir olup, bu gelirin toplamı 2021 yılı için beyanname verme sınırı olan 2.800 TL'yi aştığından, 24.000 TL'nin tamamı beyan edilecektir.

Ödevlinin tam mükellef bir kurumdan elde ettiği kesintiye (%15) tabi tutulmuş brüt 84.000 TL'lik kar payının yarısı gelir vergisinden istisna olduğundan, kalan 42.000 TL tek başına beyan haddini aşmasa dahi, GVK'nun 86/1-c maddesi hükmü gereğince vergiye tabi gelir toplamının ($24.000 + 42.000 = 66.000$ TL) 53.000 TL'lik beyanname verme sınırını aşması nedeniyle yıllık gelir vergisi beyannamesine dâhil edilecektir.

Alacak faizi	24.000 TL
Kar payı geliri (brüt)	84.000 TL
İstisna tutarı (84.000 X 1/2)	42.000 TL
Kar payı geliri (84.000 – 42.000)	42.000 TL
Beyan edilecek gelir tutarı (24.000 + 42.000)	66.000 TL
Hesaplanan gelir vergisi	12.910 TL
Kesinti yoluyla ödenen vergi	12.600 TL
Ödenmesi gereken gelir vergisi	310 TL
Ödenmesi gereken damga vergisi	132,30 TL

Örnek 3: 01/01/2006 Tarihinden Önce İhraç Edilen Döviz Cinsinden Devlet Tahvili Faiz Geliri ile İşyeri Kira Gelirinin Beyanı

Mükellef (C), 2021 yılında, ihraç tarihi 30/07/2005 olan döviz cinsinden Devlet tahvilinden 600.000 TL faiz geliri ile işyeri olarak kiraya verdiği gayrimenkulünden 300.000 TL brüt kira geliri elde etmiştir. İşyeri için ödenen kira bedelleri üzerinden 30.000 TL'lik gelir vergisi kesintisi yapılmıştır.

Mükellef (C), işyeri kira geliri ile ilgili olarak götürü gider yöntemini seçmiştir.

Mükellef (C)'in elde ettiği faiz gelirine, Devlet tahvili döviz cinsinden olduğundan indirim oranı uygulanmayacak olup, işyeri kira geliri tutarı ile döviz cinsinden Devlet tahvili faiz geliri toplamı 53.000 TL olan beyan sınırını aştığı için beyan edilecektir.

10.110001

Bu durumda, mükellefin beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

Devlet tahvili faizi	600.000 TL
Gayrimenkul sermaye iradı (iş yeri)	300.000 TL
Götürü gider (300.000 X %15)	45.000 TL
Safi kira geliri (300.000 – 45.000)	255.000 TL
Toplam gelir (600.000 + 255.000)	855.000 TL
Hesaplanan gelir vergisi	294.190 TL
Kesinti yoluyla ödenen vergi	30.000 TL
Ödenmesi gereken gelir vergisi	264.190 TL
Ödenmesi gereken damga vergisi	132,30 TL

Örnek 4: 01/01/2006 Tarihinden Önce TL Cinsinden İhraç Edilen Devlet Tahvili Faiz Geliri ile Döviz Cinsinden İhraç Edilen Devlet Tahvili (Eurobond) Faiz Gelirinin Beyanı

Mükellef (D), 2021 yılında, 01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan Devlet tahvilinden 480.000 TL tutarında faiz geliri elde etmiştir. Ayrıca, Mükellef (D)'nin aynı dönemde elde edilmiş 360.000 TL döviz cinsinden ihraç edilen Devlet tahvili (Eurobond) faiz geliri bulunmaktadır.

İndirim oranının birden büyük olması nedeniyle Mükellef (D) tarafından 01/01/2006 tarihinden önce TL cinsinden ihraç edilmiş olan Devlet tahvilinden 2021 yılında elde edilen faiz geliri beyan edilmeyecektir.

Eurobond faiz geliri, döviz cinsinden Devlet tahvilinden kaynaklandığı için bu gelire indirim oranı uygulanmayacaktır. Söz konusu faiz geliri beyan sınırı olan 53.000 TL'yi aştığından beyan edilecektir.

10.110001

Bu durumda, mükellefin beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

Devlet tahvili faizi (eurobond)	360.000 TL
Beyan edilecek gelir tutarı	360.000 TL
Hesaplanan gelir vergisi	110.690 TL
Ödenmesi gereken gelir vergisi	110.690 TL
Ödenmesi gereken damga vergisi	132,30 TL

Örnek 5: Kar Paylarının Beyanı

Mükellef (E), 2021 yılında, tam mükellef bir kurum olan Anonim Şirketi'nden brüt 1.800.000 TL tutarında kar payı (temettü) elde etmiştir. Bu mükellefin başka geliri bulunmamaktadır.

Elde edilen kar payı kurum bünyesinde % 15 nispetinde vergi kesintisine (Kurumun kar payını 21/12/2021 tarihinden önce dağıttığı ve kar dağıtımına bağlı tevkifatın bu tarihten önce yapıldığı varsayılmıştır.) tabi tutulmuş olup, bu tutar 270.000 TL'dir.

Mükellef (E)'nin elde ettiği kar payının yarısı gelir vergisinden istisna olup, kalan yarısı 900.000 TL'dir. Bu tutar beyan sınırı olan 53.000 TL'yi aştığı için beyan edilecektir. Kurum bünyesinde yapılmış olan vergi kesintisinin tamamı hesaplanan vergiden mahsup edilecektir.

Bu durumda, mükellefin beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

Kar payı geliri (brüt)	1.800.000 TL
İstisna tutarı (1.800.000 X 1/2)	900.000 TL
Kalan tutar (1.800.000 – 900.000)	900.000 TL
Hesaplanan vergi	312.190 TL
Kesinti yoluyla ödenen vergi	270.000 TL
Ödenmesi gereken gelir vergisi	42.190 TL
Ödenmesi gereken damga vergisi	132,30 TL

**2021 Yılına Ait
Beyannamenizi
1-31 Mart 2022
Tarihleri Arasında
Hazır Beyan Sisteminden
Vermeyi Unutmayınız.**

Sorularınız İçin;

Beyannameleriniz İçin;

hazirbeyan.gib.gov.tr

10.110001

Ücret, Kira, Menkul Sermaye İradı ile
Diğer Kazanç ve İratlarınıza İlişkin Beyannamenizi

Biz Hazırladık, Siz Onaylayın

